

פרסים

כן מקבל. לא מקבל

כל שנה, כאשר מחליטה האקדמיה ה־שבדית למדעים למי להעניק את פרס נובל לספרות, מתחוללת סערה בעולם של אנשי העט.

השנה היתה הסערה קטנה מן הרגיל, אך גם ההחלטה להעניק את הפרס הספ־רתי החשוב ביותר לסופר הרוסי מיכאיל אלכסנדרוביץ' שולוחוב, הביאה בעקבותיה לגל של תגובות בין סופרי העולם.

שולוחוב (60) זכה בפרס על הספר עליו עבד במשך עשרים וחמש שנה, הדון השקט. נאמנה לשיטתה, העניקה האקדמיה ה־שבדית את הפרס לסופר רוסי אמנם, אך לא שכחה להכניס עוקץ אנטי־קומוניסטי למעשה עצמו.

מתרגמו העברי של שולוחוב, אברהם שלונסקי: „בדון השקט יש מעין יחס של חיבה לטיפוס הקווקי. הסופר יודע אמנם שיש לשנות את הטיפוס, מבחינה אידיאולוגית הוא יודע שהוא שלילי, אך יחד עם זאת הוא איננו שונא אותו.”

„הספר מסתיים בכך שהגיבור אינו יכול לקבל את האכזריות שהמהפכה דורשת ממנו, והוא פורש משורות התנועה ה־קומוניסטית.”

הסירוב הגרול! אין ספק, שהענקת הפרס לשולוחוב היא בהתאם לקו השבדים, להעניק לפעמים את הפרס לסופרים רוסיים אך לא לסופרים קומוניסטים. בשתי הפעמים הקודמות בהן זכו סופרים רוסיים בנובל, היה זה על יצירות שהביעו התנגדות ל־קומוניזם.

הסופר הרוסי הראשון היה איבן אלכ־סיביץ' בונין, שהיגר אחרי המהפכה ה־קומוניסטית מברית־המועצות, ותאר אותה בצבעים שליליים. הוא קיבל את הפרס, ולא מאכסים גורקי, שעלה עליו פי כמה וכמה, אך היה מזוהה עם המהפכה.

אחריו הוענק הפרס לבוריס פאסטרנק, על סיפרו דוקטור זייואנו, ספר אנטי־קומוניסטי מובהק. בזמנו טען שולוחוב נגד פאסטרנק ואמר לו: „כיצד תוכל לקבל פרס על יצירה אנטי־סובייטית?”

השנה מילאה האקדמיה ה־שבדית את חובתה, והעניקה את הפרס למי שתואר עלידי ז'אן־פול סארטר כאחד מגדולי הנובליסטים. אך הפרס הוענק דווקא על יצירה שאינה תואמת את הקו האידיאולוגי השליט בברית־המועצות.

ההיסטוריה של הענקת פרסי נובל עשירה בשערוריות זוטא. כך, למשל, געש העולם כאשר הוחלט על הענקת הפרס למשורר האיטלקי קוזימומו, שאיש לא שמע עליו. שערוריה אחרת התרחשה רק לפני שנה, כאשר הסופר הצרפתי הדגול ז'אן־פול סארטר סירב, בפעם הראשונה בתולדות חלוקת הפרס, לקבל אותו.

הפרס הוענק לו על יצירתו הפילוסופית, האבזיסטנציאליזם, שהיא מתנגדת למאָר־כסיום, ולא על יצירתו הספרותית מן הזמן האחרון, בה הוא חוזר אל המארכ־סיזם, ומוצא בו את מרבית התרונות לבעיות האדם של המאה העשרים.

המהפכה והמוציא. כאשר הביע ל־פני שבוע מיכאיל שולוחוב את הסכמתו לקבל את הפרס, היה ברור כי בחירתם של השבדים הביאה כבוד לאדם שעל שמו נקרא הפרס, אך היה בכך גם משום צחוק הנורל, שדווקא מי שיצא בחריפות נגד נסיו־נו של פאסטרנק לקבל את אותו הפרס, יסכים לקבלו על יצירה שגיבורה הראשי מתלבט בין המהפכה הקומוניסטית ובין מוצאו הקווקי.

אחת השאלות המתעוררות בישראל כל אימת שמדובר בפרס נובל היא, מתי יצליח סופר ישראלי לזכות בו.

הסביר זאת סופר ישראלי ידוע: „חלוקת הפרס היא מעשה פוליטי. במצב הקיים תקומם הענקת הפרס לישראלי את הערבים, דוגמה לכך אפשר לראות בהתנג־דותם העיקשת של הנציגים הערביים ל־מיסמך היהודי של הכנסיה הקאתולית. יהיה צורך, לכן, לחכות עד שיוענק הפרס ל־סופר ערבי, לפני שסופר ישראלי יוכל לזכות בו.”

בכך נוספו סופרי ישראל לאלה שיש להם עניין ממש מאוד בקידום השלום בין ישראלי לבין מדינות ערב.

מודעה זו מיועדת ל־350.000 צעירים וצעירות

זו הפעם הראשונה שהנך מקיים חובתך הממלכתית — לבחור בשלטון לארבע השנים הבאות.

זכור! הצבעתך קובעת את דמותה של המדינה

במקום לעסוק בבעיות המדינה ואזרחיה, עוסקים חסידי הכוח ורודפי השלטון בחטוט בפצעי העבר המעלים ריחות באושים. המעוררים בלב כל צעיר סלידה והשמים את הדמוקרטיה לרצו ולקלס.

הליברלים העצמאיים לוחמים בעד:

1. ביצור צה"ל ככוח מרתיע בצד יוזמה מדינית לשלום;
2. חוקה להגנה על זכויות היסוד של האדם;
3. התנגדות לכפייה דתית והפסקת כל תחיקה מחמירה בעניני דת;
4. ריפורמה של משטר המיסים לשם עידוד הרצון לעבודה, לחסכון ולהשקעה;
5. שימת דגש על „פיתוח” האדם על־ידי מתן עדיפות לחינוך ודאגה לשכון ולקיום בכבוד של זוגות צעירים;
6. ביטוח בריאות ממלכתי באמצעות קופת חולים ממלכתית אחת;

הנך נקרא לחזק את הגורם הממלכתי הליברלי

אינך דור אספרסו!

הוכח זאת על ידי הצבעה שקולה!
צעיר בישראל — הטה שכם

המפלגה הליברלית העצמאית

מטה הדור הצעיר